

BIBLIOGRAFIE**POLSKA BIBLIOGRAFIA
ANTYKU CHRZEŚCIJAŃSKIEGO 2001**

DZIAŁY TEMATYCZNE

1. Prace zbiorowe (antologie tekstów i opracowania)
2. Bibliografie i problemy metodologiczne
3. Prace ogólne, historie literatury
4. Historia wspólnot, instytucji, okresów historycznych, regionów
5. Historia doktryn (teologia)
6. Liturgia
7. Hagiografia i historia duchowości
8. Archeologia i historia sztuki
9. Biblia
- 9.1. Apokryfy
- 9.2. Gnostycyzm
10. Patrystyka i średniowiecze (łacińskie i bizantyńskie)
11. Autorzy
12. Recenzje, omówienia
13. Sprawozdania
14. Wybrane publikacje z zakresu literatury klasycznej

1. Prace zbiorowe (antologie tekstów i opracowania)

- Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej*, oprac. I. Salamonowicz-Górska, J. Naumowicz, S. Strękowski (SACH 15), UKSW, Warszawa 2001.
- Dokumenty Soborów Powszechnych. Tekst grecki, łaciński i polski*. Tom I: *Nicea, Konstantynopol, Efez, Chalcedon, Konstantynopol II, Konstantynopol III, Nicea II (325-787)*, układ i opracowanie A. Baron, H. Pietras, ŻMT 24, WAM, Kraków 2001.
- Łacińska proza naukowa*, red. A.W. Mikołajczak (Bibliotheca Symbolorum Philologorum Posnaniensium 2), Gnieźnieńska Firma Wydawnicza Tum, Gniezno 2001.

Sympozja Kazimierskie poświęcone kulturze świata późnego antyku i wczesnego chrześcijaństwa II, red. B. Iwaszkiewicz Wronikowska – D. Próchniak, TN KUL, Lublin 2001.

2. Bibliografie i problemy metodologiczne

CERAN W., *Historia i bibliografia rozumowana bizantynologii polskiej* (1800-1998), t. 1-2, Łódź 2001.

FIGIEL J., *Patrystyka w czasopismach 2001 roku*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 597-644.

KORUS K., *Życie pracą i służbą. Profesor Mieczysław Brożek (1911-2000)*, „Meander” 56 (2001) nr 1-2, 3-8.

LONGOSZ S., *Judeochrześcijanie. Materiały bibliograficzne*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 645-654.

LONGOSZ S., *Wykaz prac dyplomowych z antyku chrześcijańskiego ukończonych w niektórych polskich ośrodkach naukowych w 2001 roku*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 655-664.

NAUMOWICZ J. – LONGOSZ S., *Polska bibliografia antyku chrześcijańskiego 2001*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 569-595.

PIETRAS L.T., *Duchowni patrologowie słowaccy*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 679-693.

WIERNA R., *Patrystyka w „Tygodniku Powszechnym” (1945-1995)*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 665-678.

3. Prace ogólne, historie literatury

CHROBOT A., „*Epitaphium Bionis*” Pseudo-Moschosa a „*Epitaphium Doralices*” Jana Kochanowskiego, „Kieleckie Studia Filologiczne” 14 (2000) 9-26. *Domus et Familia. Idealy i realia życia rodzinnego*, red. I. Błaszczyk – J. Jundziłł, Bydgoszcz 2000.

DRĄCZKOWSKI F., *Informacja w służbie kerygmatu*, „Anamnesis” 7 (2001) nr 24-25, 30-42.

FILABER A., *Powstanie i rozwój twórczości hymnicznej w Kościele od IV do VI wieku*, „Liturgia Sacra” 7 (2001) nr 1, 59-69.

HERNOGA J., *Kult obrazów w chrześcijaństwie*, „Kronika Diecezji Radomskiej” 10 (2001) 213-225.

JAŚKIEWICZ G., *Keryks w klasycznej literaturze przedchrześcijańskiej i patrystycznej*, „Anamnesis” 7 (2001) nr 24-25, 21-29.

KALINKOWSKI S., *Aurea dicta. II. Złote słowa. Słynne łacińskie i greckie sentencje, przysłowia oraz powiedzenia*, Warszawa 2001, Wyd. Veda.

KISS Z., *Między starożytnością a średniowieczem. Kilka uwag o rozdźwięku pomiędzy historią a kulturą*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 15-18.

KRASIŃSKI J., *Męczennik – najbardziej autentyczny świadek*, „Kronika Diecezji Sandomierskiej” 93 (2000) 318-321.

- KRZYSZOWSKI Z., *Kościół a kultura w pierwszych wiekach chrześcijaństwa*, „Roczniki Teologiczne” 48 (2001) z. 9, 53-68.
- ŁUGIEWICZ A., *Antyczna magia i religie*, „Przegląd Religioznawczy” 2001, nr 200, 3-18.
- Mały słownik łacińsko-polski*, red. Józef Korpany, Warszawa 2001, Wydawnictwo Szkolne PWN.
- MARINONE N., *Słownik form fleksyjnych czasowników greckich*, edycja polska, red. K. Bielawski, Bydgoszcz 2001, Wydawnictwo Homini.
- NAUMOWICZ J., *Jak tworzyć więź z ludźmi*, „Pastores” 2001, nr 12, 94-102.
- PACZKOWSKI C.M., *Nieznane skarby. Piśmiennictwo i literatura chrześcijańskiej Syrii*, „Ziemia Święta” 7 (2001) nr 1, 20-23.
- PAŁUCKI J., *Zadania Kościoła w wychowaniu do życia publicznego. Studium patrystyczno-pastoralne*, w: *Kościół i historia. Drogi i wzajemne powiązania. Księga pamiątkowa ks. prof. Anzelma Weissa*, red. S. Tylus – J. Walakus, Lublin 2001, 233-245.
- PANDURA M., *Origo Gepidarum*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia” 2001, nr 153, 96-102.
- PAROŃ A., *Zagadnienie „origines gentium” w dworskiej historiografii bizantyjskiej. Głos w dyskusji*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia” (2001) nr 153, 91-95.
- PARTYKA J.S., *Literatura Ormian*, „Miejsca Święte” 30 (2001) nr 11, 40-41.
- PIETRAS H., *Agape i eros, czyli „ascetyzm semantyczny”*, „Życie Duchowe” 2001, nr 27, 86-90.
- RENIK K., *Od profanum do sacrum*, „Miejsca Święte” 30 (2001) nr 11, 20-24. *Słownik łacińsko-polski A-H*, t. 1, red. Józef Korpany, Warszawa 2001, Wydawnictwo Szkolne PWN, ss. 846.
- Słownik wczesnochrześcijańskich pisarzy I-VII w.*, C. Vidal Manzares, oprac. W. Myszor, wyd. II, Warszawa 2001.
- STABRYŁA S., *Kultura polska wobec tradycji antycznej*, „Nowy Filomata” 5 (2001) nr 4, 283-303.
- STABRYŁA S., *Wpływ kultury antycznej na cywilizację średniowiecznej i nowożytnej Europy*, „Nowy Filomata” 5 (2001) nr 3, 225-240.
- STAROWIEYSKI M., *Autobiografia i elementy autobiograficzne w literaturze wczesnochrześcijańskiej*, WST 14 (2001) 115-130.
- STAROWIEYSKI M., *Autobiografia w starożytności chrześcijańskiej*, w: *Autobiografizm – przemiany, formy, znaczenia*, red. H. Gosk, A. Zienkiewicz, Warszawa 2001, 57-68.
- STAWOSKA-JUNDZIŁ B., *Kwantytatywne aspekty pożycia małżeńskiego kobiet w łacińskich inskrypcjach chrześcijańskich z Rzymu, datowanych konsularnie (III-VI w.)*, w: *Domus et familia. Idealy i realia życia rodzinnego*, red. I. Błaszczyk – J. Jundziłł, Bydgoszcz 2000, 67-78.

- STĘPIEŃ T., *Dziedzictwo antyku we wczesnym chrześcijaństwie*, „Wiadomości Historyczne” 2000, nr 2-3, 65-77.
- SULLIVAN D., *Pojęcie męczeństwa we współczesnym Kościele irlandzkim*, tłum. D. Chabrajska, „Ethos” 14 (2001) nr 53-54, 211-222.
- SZLAGA J., *Fenomen męczeństwa w Kościele czasów apostołskich*, „Ethos” 14 (2001) nr 53-54, 101-109.
- ŚRUTWA J., *Mysli o męczennikach z pierwszych wieków Kościoła*, „Ethos” 14 (2001) nr 53-54, 91-100.
- TYSZKIEWICZ L.A., *Origo gentis Hunnorum*, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Historia” (2001) nr 153, 381-90.
- WIPSZYCKA E., *Boże Narodzenie. Dlaczego święcimy je 25 grudnia*, „Mówią Wieki” 2001, nr 12, 6-11.

4. Historia wspólnot, instytucji, okresów historycznych, regionów

- Arabowie. Słownik encyklopedyczny*, red. Marek M. Dziekan, Warszawa 2001, Wyd. Naukowe PWN.
- BIELAS L., *Apostazja cesarza Juliana w świadectwach antycznych pisarzy i w nowożytnej historiografii*, Kraków 2001, Wydawnictwo WAM.
- BLAZA M., *1700-lecie chrześcijaństwa w Armenii*, „Przegląd Powszechny” 118 (2001) nr 5, 253-255.
- BRALEWSKI S., *Konstanty Wielki*, (seria: Wielcy Ludzie Kościoła), Kraków 2001, WAM.
- BRAMORSKI J., *Rys historyczny sakramentu pokuty i pojednania*, „Studia Gnesnensia” 15 (2001) 101-117.
- BRODKA D., *Idea „imperium sanctum” w panegiryku Koryppusa na Justyną II*, „Meander” 56 (2001) nr 1-2, 95-102.
- BURDZIEJ B., *„Galilae vicisti”. Postać Juliana Apostaty w literackich sporach o chrześcijaństwo*, „Ethos” 14 (2001) nr 56, 173-191.
- DELATTRE A., *Un symbol de Nicéee à Deir el-Bahari*, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 7-8.
- DERDA T., *Pagi in the Arsinoites nome: a study in the administration of the Fayum in the Early Byzantine period (with an appended edition of P. Aberd. 164)*, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 17-31.
- DERDA T., *The village of Philoxenos: a note*, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 15-16.
- DERDA Tomasz, *Aurelius Agathodaemon, dekaprôtos of the 2nd and 3rd toparchies of the meris of Herakleides and two Tebtynis documents*, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 9-12.
- FIGIEL J., *Początki monastycyzmu w Armenii (IV -V w.)*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 99-110.
- FILARSKI W., *Clonmacnois – klasztor św. Kierana – z pedagogii monastycyzmu irlandzkiego VI wieku*, „Paedagogia Christiana” 1(7) (2001) 81-88.

- GINTER T., *Rzym z czasów Nerona*, „Mówią Wieki” 2001, nr 11, 44-47.
- GONIS N., *Ab and Apa. Arab ononastics in Egyptian context*, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 47-49.
- GRZESIAK K., *Kościół Etiopski. Dzieje, specyfika dogmatyczna i obrzędowa, stan aktualny*, „Memoranda” 75 (2001) 156-171.
- HASITZKA M.R.M., *Brief des Klostersvorstehers Theodoros die Aparchê-Sammlung betreffend*, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 55-58.
- JASTRZĘBOWSKA E., *Rzym w czasach „Quo vadis”*, Warszawa 2001, Prószyński i S-ka.
- JEZIERSKA E.J., *Kobiety konsekrowane w życiu Kościoła pierwotnego*, „Życie Konsekrowane” 2001, nr 31, 31-39.
- KAKACZISZWILI Z., *Początki państwa gruzińskiego*, „Studia Loviciensia” 3 (2001) 79-83 (Tenże, *Stosunki persko-gruzińskie*, s. 85-89; *Kościół gruziński w pierwszych wiekach*, 91-97; *Krótki zarys hagiografii gruzińskiej*, 99-103).
- KAŁUŻNY C., *Stosunki Kościoła z państwem rzymskim na przykładzie prowincji Afryki Północnej (II-IV wiek)*, „Nowy Filomata” 5 (2001) nr 2, 111-124.
- KARAS M., *Życie Nestoriusza, patriarchy Konstantynopola (V w.)*, „Nowy Filomata” 5 (2001) nr 4, 263-271.
- KASPRZAK D., *Misje w starożytności chrześcijańskiej*, „Studia Laurentiana” 1 (2001) nr 1, 27-58.
- KIC W., *Korynt w epoce Pawła Apostoła*, „Polonia Sacra” 5 (2001) nr 8, 91-132.
- KOCZWARA S., *Chrześcijańska opieka nad potrzebującymi na przykładzie działalności średniowiecznych diakonii w Italii*, w: *Kościół i historia. Drogi i wzajemne powiązania. Księga Pamiątkowa ks. prof. Anzelma Weissa*, red. S. Tylus – J. Walkusz, Lublin 2001, 195-200.
- KOCZWARA S., *Dzieje Kościoła Ormiańskiego w Polsce na tle pasterskiej działalności jego arcybiskupów (Rys historyczny)*, *VoxP* 21 (2001) t. 40-41, 127-138.
- KOŁOSOWSKI T., *Sprawa Pryscyliana. Współpraca episkopatu hiszpańskiego z władzą świecką w sprawie pokonania kryzysu religijnego*, „Saeculum Christianum” 8 (2001) nr 1, 5-13.
- KOŚCIELNIAK K., *Dynamizm akulturyzacji muzułmańsko-chrześcijańskiej w pierwszych wiekach islamu na Bliskim Wschodzie*, „Saeculum Christianum” 8 (2001) nr 2, 5-19.
- KRAWCZUK A., *Poczet cesarzowych Rzymu*, wyd. II, Warszawa 2001, Wydawnictwo Iskry.
- LESZKA M.B., *Agrypina Młodsza*, „Mówią Wieki” 2001, nr 4, 46-49.
- LESZKA M.B., *Atenais-Eudokia, córka filozofa*, „Mówią Wieki” 2001, nr 9, 45-49.
- LESZKA M.J., *Faustyna Młodsza, żona Marka Aureliusza*, „Mówią Wieki” 2001, nr 6, 44-45.

- LESZKA M.J., *Galla Placydia, cesarzowa upadającego imperium*, „Mówią Wieki” 2001, nr 7, 43-48.
- LESZKA M.J., *Julia Domna, Matka Ojczyzny*, „Mówią Wieki” 2001, nr 12, 51-52.
- LONGOSZ S., *Chrzest Armenii*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 452-454.
- MAJEWSKI D., *Podróż papieża Wigiliusza do Konstantynopola w latach 545-547*, „Studia Płockie” 39 (2001) 255-262.
- MILEWSKI I., *Kilka uwag o roli biskupa w mieście późnoantycznym (na przykładzie prowincji wschodnich)*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 407-424.
- MUSIAŁ D., *Antyczne korzenie chrześcijaństwa*, Warszawa 2001, Wydawnictwo TRIO.
- NAUMOWICZ J., *La date de naissance du Christ chez Denys le Petit et les auteurs chrétiens antérieurs*, „Studia Patristica” 34 (2001) 292-296.
- NAUMOWICZ J., *Wczesnochrześcijańskie obliczenia daty narodzenia Jezusa, w: Bóg Ojciec i przelom wieków w myśli patrystycznej* [1], 255-262.
- PAŁUCKI J., *Biskup – prezbiter – diakon w refleksji Ojców Kościoła*, „Roczniki Teologiczne” 48 (2001) z. 2, 32-49.
- PARTYKA J.S., *Dziedzictwo Abgara*, „Miejsca Święte” 30 (2001) nr 11, 25-28.
- PISAREK S., *Czy św. Paweł zrealizował projekt odzyskania podróży apostołskiej na krańce Zachodu, to jest do Hiszpanii (Rz 15, 24. 8)*, „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 34 (2001) 115-143.
- POPZĘCKA M., *Neron czy chrześcijanie*, „Mówią Wieki” 2001, nr 1, 49-52.
- PROSTKO-PROSTYŃSKI J. – BRALEWSKI Sławomir – LESZKA Mirosław J. – KOKOSZKO Maciej, *Słownik cesarzy rzymskich*, Poznań 2001, Wydawnictwo Poznańskie.
- PRÓCHNIAK D., *Artašat i Dvin. Dwie stolice starożytnej i wczesnochrześcijańskiej Armenii*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 121-148.
- PRÓCHNIAK D., *Od ortodoksji do Kościoła narodowego. Armenia w epoce wczesnochrześcijańskiej (301-726)*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 49-82.
- STACHURA M., *Heretycy, schizmatycy i manichejczycy wobec Cesarstwa Rzymskiego (lata 324-428), wschodnia część Imperium*, „Historia Jagellonica”, Kraków 2001.
- SUSKI R., *Piorun, cesarz i poganin (cesarz Karus)*, „Mówią Wieki” 2001, nr 6, 6-10.
- SWOBODA A., *Postawa ojca wobec dziecka w pismach Plutarcha z Cheroni i autorów chrześcijańskich IV wieku (Ambroży, Augustyn, Hieronim)*, „Poznańskie Studia Teologiczne” 10 (2001) 79-96.
- SZYMCZAK I., *Pielgrzymka do rajy (Armenia)*, „Miejsca Święte” 30 (2001) nr 11, 13-19.
- VANDENBERG P., *Neron*, tłum. z jęz. niem. Piotr Taracha, Warszawa 2001.
- WILCZYŃSKI M., *Germanie w służbie zachodniorzymskiej w V w. n.e. Stu-*

- dium historyczno-prosopograficzne, Wydawnictwo Naukowe AP, Kraków 2001.
- WIPSZYCKA E., 'Αναχωρητής, ἐρημίτης, ἔγκλειστος, ἀποτακτικός. Sur la terminologie monastique en Egypte, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 147-168.
- WIPSZYCKA E., Le fonctionnement interne des monastères et des laures en Égypte du point de vue économique. À propos d'une publication récente de textes coptes de Bawit, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 169-186.
- WITCZYK H., *Diakoni w Kościele apostołskim*, „Roczniki Teologiczne” 48 (2001) nr 2, 19-32.
- WYGRALAK P., *Formacja biblijna dziewic i mnichów w klasztorach hiszpańskich VI-VII w.*, „Poznańskie Studia Teologiczne” 10 (2001) 97-110.
- WYPUSTEK A., *Accusations portées contre les chrétiens aux IIe et IIIe siècles pour détention de livres de magie. Quelques remarques dans la lignée du livre de W. Speyer*, „Antiquitas” 25 (2001) 179-190.
- WYPUSTEK A., *Magia antyczna*, Wrocław – Warszawa – Kraków 2001, „Ossolineum”.
- ŻUREK A., *Chrześcijaństwo a „upadający Rzym”*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 133-145.

5. Historia doktryn (teologia)

- O. BRUNO, *Świadectwo Ojców. Obrońca Matki Zbawiciela* (św. Atanazy), „Zeszyty Maryjne” 4 (2001) nr 2, 14-15.
- CZĘSZ B., *Sens historii według Ojców Kościoła*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 123-132.
- CZĘSZ B., *The Historico-salvific conception of time according to the Greek Fathers*, w: *Orientalis Lumen. Australasia – Oceania 2000. Proceedings*, ed. Australian Catholic University, Melbourne 2001, 189-200.
- CZYŻEWSKI B., *Zarys przednicejskiej chrystologii środowiska aleksandryjskiego*, w: „Ad veritatem noscendam”. *Księga Pamiątkowa dedykowana Księdzu Profesorowi Antoniemu Siemianowskiemu w 70. rocznicę urodzin*, Gniezno 2001, 39-63.
- DAL COVOLO E., *Wymogi formacji i tożsamości kapłańskiej. Między Antiochią i Aleksandrią (II-IV wiek)*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 157-172.
- DEGÓRSKI B., *Sformułowanie wiary w Trójjedynego Boga w latach 360-380. Formuła dogmatyczna μία οὐσία – τρεῖς ὑποστάσεις*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 227-235.
- DRĄCZKOWSKI F., *Uniwersalny charakter kerygmatu chrześcijańskiego*, „Theologica Thorunensia” 2 (2001) 5-21.
- FIGIEL J., *Ojcowie Kościoła o cierpieniu*, „Zeszyty Formacji Duchowej” 2001, nr 15, 25-35.

- GŁADYSZEWSKI L., *Dwie najstarsze paralele Ewa – Maryja i ich znaczenie w mariologii wczesnych Ojców*, w: *Ad veritatem noscendam*, Gniezno 2001, 65-83.
- GRYSA T., *Sanguis martyrum semen christianorum*, „Wieczernik” 12 (2001) nr 110, 13-15.
- IONAȘCU I., *La Theotokos e la riconciliazione cosmica secondo i Padri orientali*, „Studia Loviciensia” 3 (2001) 63-66.
- JEANLIN F., *Dziewica Maria w historii zbawienia*, tłum. H. Paprocki, „Elpis” 3 (2001) nr 5, 44-54.
- KACZMAREK T., *Chrystus i męczennik według świadectw patrystycznych z trzech pierwszych wieków*, „Studia Włocławskie” 4 (2001) 144-153.
- KACZMAREK T., *Tematyka cierpienia w nauczaniu Ojców Kościoła*, „Ate-neum Kapłańskie” 136-137 (2001) z. 555-556, 227-247.
- KOWALCZYK D., *O Komunii św. na rękę, czyli mówić tak, by nic nie powiedzieć*, „Przegląd Powszechny” 118 (2001) nr 7-8, 13-25.
- KRÓLIKOWSKI J., *Wyjątkowość Maryi w mariologii Ojców greckich jako źródło inspiracji ekumenicznych*, „Salvatoris Mater” 3 (2001) nr 4, 159-174.
- NAUMOWICZ J., *Wcielenie Boga i zbawienie człowieka. Złota reguła soteriologii patrystycznej*, WST 13 (2000) 17-30.
- PAŁUCKI J., *Biskup – prezbiter – diakon w refleksji Ojców Kościoła*, „Roczniki Teologiczne” 48 (2001) z. 2, 33-53.
- RATZINGER J., *Chrześcijańskie zwycięstwo rozumu nad światem religii. Przyszłość chrześcijaństwa w perspektywie Ojców Kościoła*, tłum. J. Królikowski, „Religioni et Litteris” 2001, nr 1, 91-104.
- STĘPIEŃ T., *Filozoficzne podstawy rozumienia Opatrzności u greckich Ojców Kościoła*, WST 14 (2001) 97-114.
- SZRAM M., *Czas zbawczej misji Chrystusa w świetle duchowego znaczenia liczb w alegorycznej egzegezie aleksandryjskiej*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 169-176.
- SZRAM M., *Duchowy sens liczb w alegorycznej egzegezie aleksandryjskiej (II-V w.)*, Lublin 2001, Redakcja Wydawnictw KUL.
- SZRAM M., *Elementy pitagorejskiej symboliki liczb w egzegezie alegorycznej Dydyma Ślepego*, w: *Kościół i historia. Drogi i wzajemne powiązania. Księga pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Anzelma Weissa*, red. S. Tylus, J. Walkusz, Lublin 2001, s. 275-290.
- SZUKALSKI W., *Wolność religijna w nauce Ojców Kościoła*, „Studia Gnesnensia” 15 (2001) 245-262.
- TSIGKOS W.A., *Kształtowanie się terminu „Theotokos” w okresie soborów powszechnych i jego znaczenie chrystologiczno-soteriologiczne*, „Elpis” 3 (2001) nr 5, 9-32.
- TUREK W., *Alcuni testi paolini e il peccato contro lo Spirito Santo in Ireneo*, w:

- Atti del VI Simposio di Tarso su S. Paolo Apostolo*, a cura di L. Padovese, Roma 2000, 181-193.
- TUREK W., *Prymat biskupa Rzymu w okresie patrystycznym. Rozwój idei od Klemensa Rzymskiego do Leona Wielkiego*, „Studia Płockie” 39 (2001) 51-58.
- ZELMA A., *Relacje zachodzące między katechezą a liturgią w czasach katechumenatu wczesnochrześcijańskiego*, „Studia Warmińskie” 37 (2000) 597-603.
- ZMORZANKA A.Z., *Krótką opowieść o Antychryście Sołowjowa i jej biblijno-patrystyczne tło*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 293-306.
- ŻELAZNY J.W., *Czas we współczesnej fizyce. Refleksje dotyczące koncepcji czasu i jej wpływie na teologię*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 263-270.
- ŻUREK A., *Od „paterfamilias” do „Pater noster”. Kontekst kulturowy pojęcia Boga jako „naszego Ojca” w literaturze patrystycznej, Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 18-28.

6. Liturgia

- FILABER A., *Powstanie i rozwój twórczości hymnicznej w Kościele od IV do VI wieku*, „Liturgia Sacra” 7 (2001) 59-69.

7. Hagiografia i historia duchowości

- BORKOWSKA M., *Twarze Ojców pustyni*, Kraków 2001, Znak.
- CHROSTOWSKI W., *Miasto dobroczynności (Myra)*, „Miejsca Święte” 30 (2001) nr 12, 14-19.
- KRYŚCIAK E., *Święta Matka (św. Monika)*, „Espe” 2001, nr 57, 69-70.
- KUNOWSKA-PORĘBNA M., *Święty Mikołaj w kulturze polskiej*, w: *Brzeziny. 500 lat kościoła św. Mikołaja (1501-2001)*, red. W. Tabasz, Brzeziny – Ropczyce 2001, 125-162.
- LONGOSZ S., *Męczeństwo św. Rypsymy (Ag 59-88)*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 459-464.
- LONGOSZ S., *Święty Mikołaj – patron kościoła*, w: *Brzeziny. 500 lat kościoła św. Mikołaja (1501-2001)*, red. W. Tabasz, Brzeziny – Ropczyce 2001, 7-74.
- MATUSIAK M.M., *Tajemniczy opiekun (św. Mikołaj)*, „Miejsca Święte” 30 (2001) nr 12, 10-13.
- NOWAK J., *Tradycyjne formy kultu św. Mikołaja w tomaszowskich dekanatach Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 425-441.
- PARTYKA J.S., *Mikołaj – Święty Wschodu i Zachodu*, „Miejsca Święte” 30 (2001) nr 12, 20-27.
- PARTYKA J.S., *Teby wczesnochrześcijańskie. Rola ośrodków monastycznych w kształtowaniu nowej struktury miasta*, w: *Sympozyj Kazimierskie* [1], 273-280.

- PICCIVILLO M., *Świeczniki wiary (mnisi syryjscy)*, „Ziemia Święta” 7 (2001) nr 1, 14-19.
- WYGRALAK P., *Formacja biblijna dziewic i mnichów w klasztorach hiszpańskich VI-VII wieku*, „Poznańskie Studia Teologiczne” 10 (2001) 97-110.
- ZIELIŃSKI J., *Karmelici i ich Święta Góra. Zanim pojawili się karmelici*, „Zeszyty Karmelitańskie” 2001, nr 1, 105-111.

8. Archeologia i historia sztuki

- BARAŃSKI M., *Między klasycznym Hermopolis Magna a chrześcijańskim Schmun*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 259-271.
- BULAS R., *Krzyż armeński – khatchkar*, *VoxP* 21 (2001) t. 40-41, 87-98.
- BULAS R., *Pierwsze kościoły i klasztory iryjskie (V wiek)*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 53-68.
- CZEKALSKI S., *Kallimach i Ojcowie Kościoła. Przyczynek do badań nad genezą artystyczną epitafium Filipa Buonaccorsi*, „*Artium Quaestiones*” 12 (2001) 5-24.
- DĄB-KALINOWSKA B., *Ikona i obraz*, Warszawa 2000, Wydawnictwo DIG.
- GAJEWSKA H., *Miasta późnoantyczne nad Dolnym Dunajem*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 79-112.
- GAWLIKOWSKI M., *Palmyra bizantyńska. Miasto i jego katedra*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 187-195.
- GODLEWSKI W., *Abu Mena na styku antyczności i średniowiecza orientального*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 241-258.
- GOŁGOWSKI T., *Górna Mezopotamia w okresie późnego antyku*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 171-185.
- GÓRECKI T., *What kind of lamp was the στεφανῶν mentioned in an ostrakon of the Vth century A. D.?*, „*The Journal of Juristic Papyrology*” 31 (2001) 51-53.
- IWASZKIEWICZ-WRONIKOWSKA B., *Miasta późnoantyczne rzymskiego Zachodu w świetle badań archeologicznych. „Status quaestionis”*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 19-51.
- JANOCHA M., *Ofiarowanie Maryi w ukraińskim malarstwie ikonowym*, *WST* 12 (2000) 135-154.
- JASTRZĘBOWSKA E., *Embolos. Reprezentacyjna ulica Efezu we wczesnym i późnym Cesarstwie*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 149-169.
- KALINOWSKI Z. – PAWLAK P., *Wczesnochrześcijańska bazylika i rezydencja biskupia w Novae (Svištov – Bułgaria)*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 113-120.
- KISS Z., *Między starożytnością a średniowieczem. Kilka uwag o rozdzwieńku pomiędzy historią a kulturą*, w: *Sympozja Kazimierskie* [1], 15-18.

- ŁAJTAR A., *Two Architectural Terms: σζουτλωσους and σπιβάς in an Inscription from Murina / el Alamein (with an Appendix: Inscription on a frying-pan)*, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 59-66.
- MAZURCZAK U., *Św. Mikołaj w kościele pod wezwaniem św. Mikołaja w Brzezinach. Wybrane zagadnienia w kręgu wyobrażeń św. Mikołaja w ikonografii wschodniej i łacińskiej*, w: *Brzeziny. 500 lat kościoła św. Mikołaja (1501-2001)*, red. W. Tabasz, Brzeziny – Ropczyce 2001, 109-124.
- MARTENS-CZARNECKA M., *Nowe malowidła odkryte w klasztorze na komie H w Starej Dongoli (Sudan) w kampanii wykopaliskowej w 2000 r.*, w: *Symposium Kazimierskie* [1], 281-285.
- MŁYNARCZYK J., *Antiochia Hippos (Sussita). Miasto późnoantyczne*, w: *Symposium Kazimierskie* [1], 215-224.
- PARTYKA J.S., *Nowe ustalenia w topografii Cel (Kellia) na podstawie inskrypcji*, w: *Symposium Kazimierskie* [1], 235-240.
- PARTYKA J.S., *Teby wczesnochrześcijańskie. Rola ośrodków monastycznych w kształtowaniu nowej struktury miasta*, w: *Symposium Kazimierskie* [1], 273-280.
- PIEKALSKI J., *Towns in the Rhineland between ancient times and middle ages. Problem of continuation*, w: *Symposium Kazimierskie* [1], 71-77.
- PRÓCHNIAK D., *Artašat i Dvin. Dwie stolice starożytnej i wczesnochrześcijańskiej Armenii*, w: *Symposium Kazimierskie* [1], 121-148.
- REY-COQUAIS J.P., *Une ville du Proche Orient à l'époque paléochrétienne d'après ses inscriptions: Tyr au Ve et au VIe siècle*, w: *Symposium Kazimierskie* [1], 197-213.
- SCHÖNBORN Ch., *Ikona Chrystusa*, tłum. W. Szymona, Poznań 2001, W drodze.
- SKUBISZEWSKI P., *Sztuka Europy łacińskiej od VI do IX wieku*, tłum. z jęz. franc. J. Kuczyńska i E. Zwolski, Lublin 2001, TN KUL.
- SKUPIŃSKA-LØVSET I., *Pierwszy sezon wykopalisk w Betsaidzie*, w: *Symposium Kazimierskie* [1], 225-233.
- SMOLIŃSKA-BYCZUK M., *„Papież Leon I przed Atyllą, wodzem Hunów” Józefa Mehoffera*, „Artium Quaestiones” 12 (2001) 127-159.
- SZKOŁUT P., *Człowiek z laską na tle orła na fryzie synagogi z Korazim w Galilei*, *VoxP* 21 (2001) t. 40-41, 393-405.

9. Biblia

- ORDON H., *Ararat i Armenia na kartach Biblii*, *VoxP* 21 (2001) t. 40-41, 83-85.
- ROUKEMA R., *La tradition apostolique et le canon du Nouveau Testament*, „Studia Loviciensia” 3 (2001) 211-227.
- ŚW. TOMASZ Z AKWINU, *Ewangelia Ojców Kościoła*, wyd. 2, Poznań 2001, W drodze.

9.1. Apokryfy

Apokryficzny żywot świętego Jana Chrzciciela przypisywany świętemu Markowi Ewangelście (BHG 834, ClAp 181), tłum. R. Zarzeczny, „Studia Bobolanum” 1 (2001) nr 2, 171-181.

Apokryfy Nowego Testamentu. Listy i Apokalipsy chrześcijańskie, red. Marek Starowieyski, współpraca: W. Appel, J. Czuj, W. Kornatowski, S. Kur, R. Łużny, W. Myszor, K. Obrycki, H. Pietras, R. Rumianek, T. Sowa, A. Świderkówna, R. Zarzeczny, R. Zawadzki, M. Zowczak, Kraków 2001, Wydawnictwo WAM.

Męczeństwo Pilata (Homilia de morte Pilati sive Martyrium Pilati, ClApNT 75), tłum. R. Zarzeczny, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 489-514.

Trzy apokryfy syryjskie, tłum. z jęz. syryjskiego, wstęp i komentarz Witold Witakowski, WST 12 (2000) 119-134.

WOJCIECHOWSKI M., *Apokryfy z Biblii greckiej. 3 i 4 Księga Machabejska, 3 Księga Ezdrasza oraz Psalm 151 i Modlitwa Manassesa* (Rozprawy i Studia Biblijne 8), Warszawa 2001, Oficyna Wydawnicza Vocatio.

9.2. Gnostycyzm

Gnostycka modlitwa dziękczynna z Nag Hammadi, tłum. R. Zarzeczny, „Przegląd Powszechny” 118 (2001) nr 10, 9-10.

MYSZOR W., *Angelus Silesius: gnostycka czy mistyczna teologia jego pism*, „Arkadia. Pismo katastroficzne” nr 9/10 (2001, Mikołów) 72-85.

MYSZOR W., *Gnostyckie apokalipsy z Nag Hammadi*, w: *Apokryfy Nowego Testamentu, III: Apokryficzne Listy i apokalipsy chrześcijańskie*, praca zbiorowa pod red. M. Starowieyskiego, Kraków 2001, 210-224.

10. Patrystyka i średniowiecze łacińskie oraz bizantyńskie (źródła i opracowania)

BROOKE C., *Europa średniowieczna 962-1154*, tłum. J. Marzęcki, Warszawa 2001, PIW.

CERAN W., *Historia i bibliografia rozumowana bizantynologii polskiej (1800-1998)*, t. 1-2, Łódź 2001.

DĄBROWSKA M., *Zmarł Sir Steven Runciman (7 VII 1903 – 1 XI 2000)*, „Studia Historyczne” 45 (2001) z. 3 (173) 180-182.

HILDEGARDA Z BINGEN, *Scivias. Pierwsza wizja z trzeciej części dzieła*, tłum. A. Haberko, „Cenobium” 2000, nr 15, 58-60.

KOCZWARA S., *Misja świętych Cyryla i Metodego w Polsce pierwotnej w świetle badań zwolenników jej istnienia i oddziaływania*, „Roczniki Teologiczne” 48 (2001) z. 4, 53-66.

PIOTR ABELARD, *Rozprawy*, tłum. i oprac. Leon Joachimowicz, Warszawa 2001, IW Pax.

STRZELCZYK J., *Historia powszechna. Średniowiecze*, Poznań 2001, Wydawnictwo Poznańskie.

ŚW. BERNARD Z CLAIRVAUX, *Kazanie drugie o Pieśni nad pieśniami*, tłum. A. Haberko, „Cenobium” 2000, nr 15, 48-57.

11. Autorzy

Agatangelos

–, *Historia Armenii* (Ag 147-153 = Aa 827-845: *Chrzest Armenii*), tłum. z j. greckiego R. Sawa, wstęp i opracowanie S. Longosz, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 452-459.

–, *Historia Armenii* (Ag 59-88 = Aa 137-210: *Męczeństwo św. Rypsymy*), tłum. z j. greckiego T. Tiszczenko-Świętorzecka, wstęp S. Longosz, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 459-477.

LONGOSZ S., *Agatangelos i jego historia*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 443-452.

Ambroży

ILSKI K., *Idea jedności politycznej, społecznej i religijnej w świetle pism Ambrożego z Mediolanu* (UAM, Seria Historia nr 196), Poznań 2001, Wydawnictwo Naukowe UAM.

KOŁOSOWSKI T., *Prawo do własności i sposób jej użytkowania w świetle „De Nabuthae Historia” św. Ambrożego z Mediolanu*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 237-245.

NAUMOWICZ J., *Jak tworzyć więź z ludźmi? (O obowiązkach duchownych św. Ambrożego)*, „Pastores” 12/3 (2001) 94-102.

OSEK E., *Nazwy zwierząt morskich w „Exameronie” Ambrożego z Mediolanu*, w: *Łacińska proza naukowa*, red. A.W. Mikołajczak, Gniezno 2001, 92-101.

PAŁUCKI J., *Święty Ambroży, opatrnościowy mąż Kościoła – między starymi a nowymi czasy*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 196-207.

SWOBODA A., *Postawa Ojca wobec dziecka w pismach Plutarcha z Cheronei i autorów chrześcijańskich IV wieku (Ambroży, Augustyn, Hieronim)*, „Poznańskie Studia Teologiczne” 10 (2001) 79-96.

ZIÓŁKOWSKA M., *Maryja napełniona Duchem Świętym – ideałem cnót w «Wykładzie Ewangelii według św. Łukasza» św. Ambrożego*, „Roczniki Teologiczne” 48 (2001) nr 4, 37-51.

Anonim

Anqasa byrhan, czyli Brama światłości (fragm. Hymnu ku czci NMP z księgi *Me'eraf*, PO 34, 69), tłum. R. Zarzeczny, „Przegląd Powszechny” 118 (2001) nr 9, 177.

Augustyn

–, *Księga rozmów duszy z Bogiem. Księga podręczna*, tłum. s. Maria Emilia od Aniołów, I. Bobicz, Warszawa – Komorów 2001, Wydawnictwo Antyk – Marcin Dybowski (na podstawie wyd. Lwów 1926, *Soliloquia i Manuale*)

- , *List do Bonifacjusza (Epistula 17 [coll. Divjak] ad Bonifatium)*, tłum. J. Pudliszewski, *VoxP* 21 (2001) t. 40-41, 515-517.
- , *Z traktatów na temat Ewangelii św. Jana* (traktat XI, PL 35, 1389-1976), tłum. K. Paczos, „*Didaskalos*” 2001, nr 4, 189-204.
- ECKMANN A., *Święty Augustyn dziś*, *VoxP* 21 (2001) t. 40-41, 305-316.
- EDLING J., *Rewelatywno-temporalna struktura świata w ujęciu św. Augustyna*, „*Premisla Christiana*” 9 (2001) 175-188.
- LECHNIAK M., *Rozwój biologiczno-psychiczny a rozwój duchowy człowieka* (na podstawie rozróżnień św. Augustyna), „*Didaskalos*” 2001, nr 4, 34-66.
- POPOWSKI R., *Dziesiątkowy system liczbowy w interpretacji świętego Augustyna*, w: *Łacińska proza naukowa*, red. A.W. Mikołajczak, Gniezno 2001, 117-128.
- SETTEMBRINI M., *La trafittura di Gv 19, 34 in sant'Agostino*, *VoxP* 21 (2001) t. 40-41, 293-303.
- SWOBODA A., *Postawa Ojca wobec dziecka w pismach Plutarcha z Cheronei i autorów chrześcijańskich IV wieku (Ambroży, Augustyn, Hieronim)*, „*Poznańskie Studia Teologiczne*” 10 (2001) 79-96.
- WENTA M., *Koncepcja duszy według świętego Augustyna*, „*Colloquia Theologica Ottoniana*” 1 (2001) 39-59.
- WRÓBEL Z., *Od św. Augustyna do św. Grzegorza z Tours. O wstawiennictwie świętych*, „*Studia Włocławskie*” 4 (2001) 313-322.

Auzoniusz

- KOSZNICKI M., *Korespondencja rodzinna Auzoniusza – przyczynek do obrazu rodziny późnorzymskiej* w: *Domus et familia. Idealy i realia życia rodzinnego*, red. I. Błaszczak – J. Jundziłł, Bydgoszcz 2000, 79-84.

Bazyli Wielki

- OSEK E., *Szatan – duch powietrza w nauce Bazylego Wielkiego*, *VoxP* 21 (2001) t. 40-41, 203-217.
- PAPROCKI H., *Anafora saidzka z VII wieku i jej relacja do Anafory św. Bazylego Wielkiego*, „*Elpis*” 3 (2001) nr 4, 119-145

Benedykt

- GRZĘCHOWIAK S., *Aktualność duchowości benedyktyńskiej – benedyktyńskiego „ora et labora”*, „*Studia Gnesnensia*” 15 (2001) 417-432.
- JANKOWSKI A., *Duch Święty w Regule Benedyktyńskiej*, „*Cenobium*” 2000, nr 16, 7-19.
- JANKOWSKI A., *Reguła św. Benedykta rozdział 68*, „*Cenobium*” 2000, nr 15, 40-47.
- ROLLIN B., *Jak żyć dzisiaj Regułą św. Benedykta. Komentarz do Reguły*, tłum. Scholastyka Wirpszanka, Kraków-Tyniec 2001, Wyd. Benedyktynów.
- SCZANIECKI P., *Święty Benedykt*, wyd. 3, Tyniec 2000, Wydawnictwo Benedyktynów.

Boecjusz

Traktaty teologiczne, tłum. Rafał Bielak, Agnieszka Kijewska, Kęty 2001, Wydawnictwo Antyk (*W jaki sposób Trójca jest jednym Bogiem, a nie trzema bogami?; Czy nazwy Ojciec, Syn i Duch Święty orzekane o Bogu w sposób substancjalny?; W jaki sposób substancje są dobre w tym, że są, chociaż nie są dobrami substancjalnymi?; O wierze katolickiej; Przeciw Eutychesowi i Nestoriuszowi*).

DĄBROWSKI W., *Myśl chrystologiczna w «Super Boetium De Trinitate» św. Tomasza z Akwinu*, STV 39 (2001) 63-86.

KARAŚ A., *Św. Tomasz czyta Boecjusza*, „Logos i Etos” 2001, nr 1, 152-153.

WESOŁOWSKA E., *Boecjusza „De institutione arithmetica” – kilka uwag*, w: *Łacińska proza naukowa*, red. A.W. Mikołajczak, Gniezno 2001, 129-140.

Cezary z Arles

–, *Testament*, tłum. Anna Strzelecka, wstęp Paweł Wygralak, „Poznańskie Studia Teologiczne” 10 (2001) 73-78.

–, *Łatwo bowiem mówić: Wierzę w Boga...* (fragmenty: Cezary z Arles, *Kazanie* 20, 3, PSP 52, 98-99), wybrał A. Langhammer, „Espe” 2001, nr 54, 94-96.

WYGRALAK P., *Dobroć Boga Ojca w nauczaniu św. Cezarego z Arles*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 109-116.

Cyprian z Kartaginy

CZYŻEWSKI B., *L'Eucharistie dans l'Eglise de Carthage au IIIe siècle selon Tertullien et saint Cyprien*, w: *Colloquia Theologica Adalbertina III*, Poznań 2001, 83-90.

KRYKOWSKI J., *Spiritus / spiritalis nell'insegnamento penitenziale di Cipriano*, „Studia Loviciensia” 3 (2001) 145-151.

MYSZOR W., *Wybór biskupa w świetle «Listów» św. Cypriana*, „Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne” 34 (2001) 109-114.

ZAGÓRSKI M., *Warsztat retoryczny św. Cypriana na podstawie pisma „De lapsis”*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 195-207.

Cyryl Aleksandryjski

BRUNO O., *Świadectwo Ojców. Obrońca tytułu „Matka Boga”* (Cyryl Aleksandryjski), „Zeszyty Maryjne” 4 (2001) nr 6, 14-15.

Cyryl Jerozolimski

BRUNO O., *Świadectwo Ojców. Katecheta z Jerozolimy* (Cyryl Jerozolimski), „Zeszyty Maryjne” 4 (2001) nr 5, 14-15

PACZKOWSKI C.M., *Teologia świadectwa i doświadczenia w «Katechezach» Cyryla Jerozolimskiego*, „Questiones Selectae” 8 (2001) nr 13, 51-73.

Cyryllonas

–, *Pojawiła się święta Maryja...* (fragmenty: Cyryllonas, *Pieśń o nawróceniu Zacheusza*, OŻ III 382-383; modlitwa z liturgii koptyjskiej, OŻ IV 74), „Espe” 2001, nr 57, 68-69.

Doroteusz

–, *Opowieść o świętym Ojcu Doroteuszu*, tłum. Andrzej Wojnowski [z ros.], Hajnówka 2001, Wydawnictwo Bratczyk (Wstęp, *Pouczenia, Listy, Pytania i odpowiedzi*).

Dydym Aleksandryjski

SZRAM M., *Elementy pitagorejskiej symboliki liczb w egzegezie alegorycznej Dydyma Ślepego*, w: *Kościół i historia. Drogi i wzajemne powiązania. Księga Pamiątkowa ks. prof. Anzelma Weissa*, red. S. Tylus – J. Walkusz, Lublin 2001, 275-290.

Efrem Syryjczyk

–, *Hymn o narodzeniu Pańskim* (SCh 459), tłum. Hanna M. Komornicka, „W Drodze” (2001) nr 12, 100-104.

–, *Modlitwa św. Efrema Syryjczyka (Sermo de Confessoribus)*, tłum. R. Zarzeczny, „Przegląd Powszechny” 118 (2001) nr 7-8, 11.

BRUNO O., *Świadectwo Ojców. Piewca Maryi, która zrodziła Zbawiciela* (św. Efrem), „Zeszyty Maryjne” 4 (2001) nr 3, 14-15.

Epifaniusz z Salaminy

BRUNO O., *Świadectwo Ojców. Nauczyciel pobożności maryjnej* (Epifaniusz z Salaminy), „Zeszyty Maryjne” 4 (2001) nr 4, 14-15.

Eucheriusz

SKIBIŃSKI T., *Zasady interpretacji Pisma św. w świetle Praefatio do «Formulae spiritalis intelligentiae» Eucheriusza z Lyonu*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 236-255.

Euzebiusz z Cezarei

MYSZOR W., *Pax Romana i Pax Christi w wypowiedziach Euzebiusza z Cezarei*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 191-195.

ŚRUTWA J., *Historia Kościoła jako historia zbawienia – koncepcja Euzebiusza z Cezarei*, w: *Kościół i historia. Drogi i wzajemne powiązania. Księga Pamiątkowa ks. prof. Anzelma Weissa*, red. S. Tylus – J. Walkusz, Lublin 2001, 291-300.

Ewagriusz z Pontu

MISIARCZYK L., *Myśli zmysłowej części duszy i sposoby walki z nimi według Ewagriusza z Pontu*, „Studia Płockie” 39 (2001) 137-145.

Fulgencjusz z Ruspe

–, *Przez wspólnotę sakramentów dobrzy są pomieszani ze złymi* (fragmenty: Ignacy z Antiochii, *List do Magnezjan*, PSP 45, 73-75; Fulgencjusz z Ruspe, OŻ I 24-25), wybrał A. Langhammer, „Espe” 2001, nr 55, 102-104.

Grzegorz Wielki

LACHOWICZ J., *Los ejemplos hagiográficos y legendarios femeninos y algunos elementos del culto a las santas mujeres en la obra de san Gregorio Magno*, VoXP 21 (2001) t. 40-41, 353-391.

WÓJCİK M., *Instytucje dobroczynne w „Listach” Grzegorza Wielkiego*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 337-351.

Grzegorz z Nareku

STĘPNIEWSKA A., *Maryja w twórczości Grzegorza z Nareku*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 111-126.

Grzegorz z Nazjanzu

JAŚKIEWICZ G., *Zasady proklamacji kerygmatu według Grzegorza z Nazjanzu*, „Częstochowskie Studia Teologiczne” 29 (2001) 201-210.

WIDOK N., *Imiona i tytuły Boga w Mowach teologicznych Grzegorza z Nazjanzu*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 66-74.

WIDOK N., *Physis w pismach Grzegorza z Nazjanzu*, Opole 2001.

WIDOK N., *Teologiczne konotacje „physis” w odniesieniu do świata stworzonego w „Mowach” Grzegorza z Nazjanzu*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 219-226.

Grzegorz z Nyssy

–, *Drobne pisma trynitarne*, tłum. i oprac. Tomasz Grodecki, ŻMT 21, Kraków 2001, Wydawnictwo WAM (*O rozróżnieniu między istotą a hipostazą, Do Eustacjusza – O Trójcy Świętej. Jak mówiąc o trzech osobach w Bóstwie nie wyznajemy trzech Bogów – Do Greków na podstawie wspólnych pojęć, O tym, że nie można mówić, że jest trzech Bogów – Do Ablaniusza, O wierze – Do trybuna Symplicjusza, List 5*).

–, *O naśladowaniu Boga. Trzy pisma ascetyczne (Co znaczy być chrześcijaninem, O doskonałości, O celu życia i prawdziwej ascezie)*, wstęp i tłum. J. Naumowicz, BOK 15, Kraków 2001, Wydawnictwo M.

MANIKOWSKI M., *Grzegorz z Nyssy: filozof, teolog, mistyk. Kłopoty historii filozofii*, „Kwartalnik Filozoficzny” 29 (2001) nr 1, 133-156.

MISIUREK J., *Mistyczne zjednoczenie z Bogiem według św. Grzegorza z Nyssy*, „Roczniki Teologiczne” 48 (2001) nr 5, 113-123.

STRĘKOWSKI S., *Ojcostwo Boże a skończoność i niedoskonałość ludzka w Homiliach do modlitwy Ojciec nasz św. Grzegorza z Nyssy*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 75-86.

ZARĘBSKI P., *Nędzne ziarno. Ciało, płć, małżeństwo w myśli św. Grzegorza z Nyssy*, „Polonia Sacra” 5 (2001) nr 9, 79-88.

Grzegorz z Tours

WRÓBEL Z., *Od św. Augustyna do św. Grzegorza z Tours. O wstawiennictwie świętych*, „Studia Włocławskie” 4 (2001) 313-322.

Hieronim

STAROWIEYSKI M., *Les commentaires bibliques patristiques dans le «De viris illustribus» de s. Jérôme*, „Studia Patristica” 34 (2001) 459-469.

SWOBODA A., *Postawa Ojca wobec dziecka w pismach Plutarcha z Cheronei i autorów chrześcijańskich IV wieku (Ambroży, Augustyn, Hieronim)*, „Poznańskie Studia Teologiczne” 10 (2001) 79-96.

Hilary z Poitiers

KASPRZAK D., *Znaczenie teologiczne koncepcji cierpliwości u św. Hilarego z Poitiers*, „Polonia Sacra” 5 (2001) nr 9, 51-78.

LONGOSZ S., *Hymny św. Hilarego i Kolumby*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 271-292.

Hipolit

BRUNO O., *Świadectwo Ojców. Jezus zrodzony z Boga i z Maryi* (św. Hipolit), „Zeszyty Maryjne” 4 (2001) nr 1, 14-15.

Hormizdas, papież

–, *List do kapłanów, diakonów i archimandrytów Syrii II* (*Epistula ad presbyteros, diaconos et archimandritas Secundae Syriae*), tłum. S. Koczwara, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 527-533

Ignacy z Antiochii

–, *Przez wspólnotę sakramentów dobrzy są pomieszani ze złymi* (fragmenty: Ignacy z Antiochii, *List do Magnezjan*, PSP 45, 73-75; Fulgencjusz z Ruspe, OŻ I 24-25), wybrał A. Langhammer, „Espe” 2001, nr 55, 102-104.

ADAMCZEWSKI P., *Il presbitero nelle lettere di Ignazio di Antiochia*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 141-156.

Ireneusz z Lyonu

–, *Bóg w ciele i krwi*, wybór i opracowanie Hans Urs von Balthasar, tłum. tekstu niem. oraz fragm. z pism św. Ireneusza z grecki i łaciny Wincenty Myszor, BOK 16, Kraków 2001, Wydawnictwo M.

Jan Chryzostom

–, *Homilie na Ewangelię według św. Mateusza*, Część druga: homilie 41-90, ŻMT 23, Kraków 2001, Wydawnictwo WAM.

CZYŻEWSKI B., *Niebezpieczeństwa zagrażające kapłanowi w świetle dialogu «O kapłaństwie» św. Jana Chryzostoma*, „Studia Gnesnensia” 15 (2001) 119-132.

DMITRUK M., *Obyczaje weselne i pogrzebowe chrześcijan w świetle duszpasterskiej działalności św. Jana Chryzostoma*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 263-291.

KELLY J.N.D., *Złote usta. Jan Chryzostom – asceta, kaznodzieja, biskup*, tłum. Katarzyna Krakowczyk, przekład przejrzała i poprawiła Marianna Cielecka, Bydgoszcz 2001, Wydawnictwo Homini.

UCIECHA A., *Grzechy główne i metody walki z nimi w „Homiliach” św. Jana Chryzostoma na I List św. Pawła do Koryntian*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 247-262.

Jan Mandakuni

–, *Homilia V: O miłosierdziu wobec ubogich*, z niemieckiego tłum. H. Wójtowicz, wstępem opatrzył S. Longosz, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 479-488.

Justyn

MISIARCZYK L., *Bóg Ojciec Justyna Męczennika*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 29-41.

MISIARCZYK L., *Teologia dziejów w pismach św. Justyna*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 146-161.

SŁOMKA J., *Wspomnienie i oczekiwanie w refleksji eucharystycznej Justyna i Orygenesa*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 161-168.

Klemens Aleksandryjski

–, *Wypisy z Theodota*, tłum. i oprac. Piotr Siejkowski, ŻMT 22, Kraków 2001, Wydawnictwo WAM.

DRĄCZKOWSKI F., *Wartość „świadcstwa krwi” według Klemensa Aleksandryjskiego w: Kościół i historia. Drogi i wzajemne powiązania. Księga Pamiątkowa ks. prof. Anzelma Weissa*, red. S. Tylus – J. Walkusz, Lublin 2001, 89-98.

KLIBENGAJTIS T., *Problematyka metanoi w „Stromatach” Klemensa Aleksandryjskiego*, „Polonia Sacra” 5 (2001) nr 9, 5-50.

NAUMOWICZ J., *Który człowiek bogaty może być zbawiony (Klemens Aleksandryjski)*, Pastores 10/1 (2001) 93-99.

SZCZUR P., *Aretologia agapetyczna Klemensa Aleksandryjskiego w zarysie*, „Roczniki Teologiczne” 48 (2001) z. 4, 5-35.

Kolumban Starszy

LONGOSZ S., *Hymny św. Hilarego i Kolumby*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 271-292.

Laktancjusz

WOJTCZAK J., *Bóg Ojciec w Divinae Institutiones Laktancjusza*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 51-54.

Leon Wielki

BARTNIK Cz.S., *Teologia historii według Leona Wielkiego (Dzieła zebrane, t. XVIII)*, Lublin 2001.

Marceli z Ancyry

SŁOMKA J., *Bóg Ojciec u Marcelego z Ancyry*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 55-65.

Minucjusz Feliks

CZOCHARA G., *Oktawiusz Minucjusza Feliksa – mity i fakty retorycznej konfrontacji chrześcijan i pogan*, „Nowy Filomata” 5 (2001) nr 1, 39-50.

Nestoriusz

SIELUŻYCKI P., *Chrystologia Nestoriusza w rozwoju badań ubiegłego wieku*, „Salvatoris Mater” 3 (2001) nr 4, 151-158.

Nil z Ancyry

NIĘŚCIOR L., *Filanthropia Boga i człowieka w świetle pism Nila z Ancyry*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 96-108.

NIĘŚCIOR L., *Asceza chrześcijańska i filozofia w pismach Nila z Ancyry*, Poznań 2001.

Orozjusz

–, *Memorial Orozjusza, kaptana hiszpańskiego, do św. Augustyna, biskupa Hippony w sprawie błędów pryscylian i orygenistów*, „Roczniki Teologiczne Warszawsko-Praskie” 1 (2001) 91-106.

LESKA A., *Uwagi o społeczeństwie zachodniego cesarstwa rzymskiego w dobie jego upadku w oparciu o «Historiae adversus paganos» Pawła Orozjusza, w: Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 226-235.

OBRYCKI K., *Imperium rzymskie w koncepcji dziejów w „Historii przeciw poganom” Orozjusza, w: Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 208-225.

Orygenes

–, *Sami sobie zapłatę wyznaczamy* (fragmenty: Orygenes, *O zasadach* 10, 4, PSP 23, 182-183), „Espe” 2001, nr 56, 94-95.

JOCZ A., *Pomiędzy bytem a niebytem, czyli o istocie zła i jego wzajemnych relacjach z dobrem w nauczaniu Orygenesesa*, „Zeszyty Filozoficzne” 9 (2001) 77-94.

KOKOSZKO M., *Orygenes fizjonomistą? Kilka uwag na temat Przeciw Celsusowi I 33*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 173-194.

PIETRAS H., *Orygenes* (seria: Wielcy ludzie Kościoła, Biografie), Kraków 2001, Wydawnictwo WAM.

SŁOMKA J., *Wspomnienie i oczekiwanie w refleksji eucharystycznej Justyna i Orygenesesa, w: Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 161-168.

Proklus z Konstantynopola

–, *Homilia o obrzezaniu Pańskim* (Homilia 22: *De circumcissione Domini*, CPG 5821), przekład, wstęp i przypisy R. Zarzeczny, WST 14 (2001) 78-80.

Prudencjusz

MYCZKOWSKI M., *Rzym ofiar i prześladowców*, „Nowy Filomata” 5 (2001) nr 2, 105-110.

Pryscylian

KOŁOSOWSKI T., *Sprawa Pryscyliana. Współpraca episkopatu hiszpańskiego z władzą świecką w sprawie pokonania kryzysu religijnego*, „Saeculum Christianum” 8 (2001) nr 1, 5-13.

Szenute z Atripe

SZMURŁO R., *Polemika z manicheizmem w pismach Szenutego z Atripe*, STV 39 (2001) 195-202.

YOUNG D.W., *Shenute's fifth canon in three folios at the National Library in Vienna*, „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 187-208.

Teodor z Mopsuestii

MYSZOR W., *Chrzest i teologia chrztu w „Homiliach katechetycznych” Teodora z Mopsuestii*, w: *Chrzest na nowo odczytany*, praca zbiorowa pod red. ks. Jana Decyka, Warszawa 2001, 11-24.

Teodoret z Cyru

–, *Komentarz do listów Pawłowych, do Tesoloniczian, Tymoteusza, Tytusa, Filemona i Hebrajczyków*, tłum. S. Kalinkowski, wstęp i opr. A. Baron, ŻMT 20, Kraków 2001, Wydawnictwo WAM.

KARAS M., *Apologetyka Teodoreta z Cyru wobec filozofii Platona*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 317-335.

ŻELAZNY J.W., *Ojcostwo w Listach Teodoreta z Cyru*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 87-95.

Teodot z Ancyry

–, *Homilia wygłoszona na Soborze Efeskim (431)*, przekład zbiorowy z etiopskiego, wstęp i komentarz R. Zarzeczny, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 519-526.

Tertulian

CZYŻEWSKI B., *L'Eucharistie dans l'Église de Carthage au IIIe siècle selon Tertullien et saint Cyprien*, w: *Colloquia Theologica Adalbertina III*, Poznań 2001, 83-90.

KRYKOWSKI J., *Il richiamo alla conversione negli scritti di Tertulliano*, WST 14 (2001) 81-96.

OBRYCKI K., *Rzymskie pojęcie paterfamilias w koncepcji Boga u Tertuliana*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 42-50.

STRĘKOWSKI S., *Imperium Rzymskie w koncepcjach historyzoficznych Tertuliana*, w: *Bóg Ojciec i przełom wieków w myśli patrystycznej* [1], 177-190.

STRĘKOWSKI S., *Wolność człowieka w aspekcie moralnym i ascetycznym według Tertuliana. Uwagi literackie*, „Saeculum Christianum” 8 (2001) nr 1, 15-22.

TUREK W., *Tertulian* (seria: *Wielcy ludzie Kościoła. Biografie*), Kraków 2001, WAM.

12. Recenzje, omówienia

BARANOWSKA M.M. (rec.), S. Świerzawski, *Dzieje europejskiej filozofii klasycznej*, Warszawa-Wrocław 2000, Wyd. Naukowe PWN – „Kwartalnik Filozoficzny” 29 (2001) nr 1, 183-185.

BEJDA W. (rec.), Robert Goldenberg, *The Nations that Know Thee not. Ancient Jewish Attitudes towards Other Religions*, Sheffield 1997, Academic Press – „Studia Judaica” 4 (2001) nr 1-2, 199-204.

BOBOLEWSKI J. (rec.), H. Pietras, *Początki teologii Kościoła*, Kraków 2000, Wydawnictwo WAM – „Studia Bobolanum 1 (2001) nr 1, 197-204.

BORKOWSKA M., *Czy św. Scholastyka była zakonnicą* 509-512 (rec. książki M. Daniluka, *Encyklopedia instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego*, Lublin 2000) – „Nasza Przeszłość” 2001, nr 93, 509-512.

- CHROSTOWSKI W. (rec.), A. Tronina, *Biblia w Qumran. Wprowadzenie w lekturę biblijnych rękopisów znad Morza Martwego*, Kraków 2001, The Enigma Press – „Collectanea Theologica” 71 (2001) nr 4, 199-202.
- CZĘSZ B. (rec.), H. Pietras, *Początki teologii Kościoła*, Kraków 2000, Wyd. WAM – „Ateneum Kapłańskie” 136-137 (2001) z. 551, 189-192.
- DZIUBA A.F. (rec.), F. Drączkowski, *Nowa wizja teologii. Ujęcie graficzne*, Pelplin 2000, Bernardinum – „Studia Pelplińskie” 31 (2001) 262-266.
- FIGIEL J. (rec.), L. Nieścior, *Asceza chrześcijańska i filozofia w pismach Nila z Ancyry*, Poznań 2001, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wydział Teologiczny – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 563-566.
- GŁADCZUK Cz. (rec.), W. Jaeger, *Wczesne chrześcijaństwo i grecka paideia*, przekład, redakcja i wprowadzenie K. Bielawski, Bydgoszcz 1997, Wyd. Homini – „Studia Teologiczne Białystok – Drohiczyń – Łomża” 19 (2001) 469-470.
- GŁADCZUK Cz. (rec.), R. Heizmann, *Filozofia średniowiecza*, tłum. P. Domański, Kęty 1999, Wyd. Antyk – „Studia Teologiczne Białystok – Drohiczyń – Łomża” 19 (2001) 467-469.
- GÓZDŹ K. (rec.), *Augustinus, über Schau und Gegenwart des unsichtbaren Gottes. Texte mit Einführung und Übersetzung von Erich Naab*, (Mystik in Geschichte und Gegenwart. Texte und Untersuchungen, Abteilung I Christliche Mystik, hrsg. von M. Schmidt, H. Riedlingen Bd. XIV), Stuttgart – Bad Cannstat 1998 – „Roczniki Teologiczne” 48 (2001) z. 2, 157-161.
- JELONEK T. (rec.), J. Méléze Modrzejewski, *Żydzi nad Nilem. Od Ramzesa I do Hadriana* (Biblioteka zwojów. Tło Nowego Testamentu, tom 31, tłum. J. Olkiewicz, The Enigma Press, Kraków 2000 – „Polonia Sacra” 5 (2001) nr 8, 500-502.
- JELONEK T. (rec.), M. Simonetti, *Między dosłownością a alegorią*, Kraków 2000, WAM – „Ateneum Kapłańskie” 136-137 (2001) z. 552, 380-381.
- KASPRZAK D. (rec.), Monaci Castagno (red.), *Origene. Dizionario: la cultura, il pensiero, le opere*, Roma 2000, Città Nuova – „Studia Laurentiana” 1 (2001) nr 1, 193-194.
- KITA K. (rec.), J. Śrutwa, *Studia z dziejów Kościoła w starożytności*, Lublin 1999, RW KUL - TST 20 (2001) 159-160.
- KOWALCZYK D. (rec.), J. Dupuis, *Wprowadzenie do chrystologii*, Kraków 2000, WAM – „Ateneum Kapłańskie” 136-137 (2001) z. 553, 560-563.
- KRASIŃSKI J. (rec.), S. Jaśkiewicz, „*Deus meus, Misericordia mea*” (*Ps LVIII, 18*). *La teologia della misericordia di Dio nelle „..... in Psalmos” di sant’ Agostino di Hippo*, Romae 2000 – „Studia Sandomierskie” 8 (2001) 348-350.
- LACHOWICZ J. (rec.), Allan D. Fitzgerald (red.), *Diccionario de san Agustín. San Agustín a través del tiempo*, Burgos 2001, Wyd. Monte Carmelo – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 560-563.

- LESZKA M.J. (rec.), Lech Leciejewicz, *Nowa postać świata. Narodziny średniowiecznej cywilizacji europejskiej*, Wrocław 2000, Wydaw. „Funna” – „Przegląd Historyczny” 92 (2001) 345-348.
- LESZKA M.J. (rec.), Lynda Garland, *Byzantine Empresses. Women and Power in Byzantium, AD 527-1204*, London – New York 1999, Routledge – „Przegląd Historyczny” 92 (2001) 348-351.
- LONGOSZ S. (rec.), K. Stopka, *Armenia christiana. Unionistyczna polityka Konstantynopola i Rzymu a tożsamość chrześcijaństwa ormiańskiego (IV-XV w.)*, Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego zbioru ogólnego tom 96, Kraków 2002, Polska Akademia Umiejętności – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 566-568.
- ŁUCARZ S., *Pomiędzy herezją a pobożnością* (rec. książki *Apokryfy Nowego Testamentu. Listy i Apokalipsy chrześcijańskie*, red. M. Starowieyski, Kraków 2001, WAM) – „Życie Duchowe” 2001, nr 28, 151-152.
- MARCZEWSKI M. (rec.), J. Białobok, *Instytucja rodziców chrzestnych w ustawodawstwie Kościoła rzymsko-katolickiego (studium historyczno-prawne)*, Tarnów 2001 – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 551-555.
- MARKIEWICZ T. (rec.), S.J. Clackson, *Coptic and Greek Texts relating to the Hermopolite Monastery of Apa Apollo*, Oxford 2000 – „The Journal of Juristic Papyrology” 31 (2001) 294-298.
- MARKOWSKI M., *Historia filozofii starożytnej* (rec. książki G. Reale, *Historia filozofii starożytnej*, tłum. E.I. Zieliński, I-IV, Lublin 1999, „Kwartalnik Filozoficzny” 29 (2001) nr 1, 185-187.
- MISIARCZYK L. (rec.), W. Turek, *Grzech przeciw Duchowi Świętemu w tradycji patrystycznej*, Kraków 2000, Wydawnictwo WAM – „Studia Płockie” 29 (2001) 303-306.
- NOCOŃ A. (rec.), *Costituzioni dei Santi Apostoli per mano di Clemente*, trad. Domenico Spada – Dimitrios Salachas, Roma 2001 – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 549-551.
- OLSZEWSKI D. (rec.), K. Panuś, *Zarys historii kaznodziejstwa w Kościele katolickim*, cz. I: *Kaznodziejstwo w Kościele Powszechnym*, wyd. „M”, Kraków 1999 – „Przegląd Pastoralno-Homiletyczny” 4 (2000) 249-252.
- OSTROWSKI J.A. (rec.), E. Jastrzębowska, *Rzym w czasach „Quo vadis”*, Warszawa 2001 – „Nowy Filomata” 5 (2001) nr 2, 154-158.
- PACZKOWSKI C.M. – *Midrasz w «Dialogu z Żydem Tryfonem»* (rec. książki L. Misiarczyka, *Il midrash nel «Dialogo con Trifone di Giustino Martire»*, Płock 1999, Płocki Instytut Wydawniczy) – „Questiones Selectae” 8 (2001) nr 13, 134-138.
- PAPROCKI H. (rec.), M. Wojciechowski, *Apokryfy z Biblii greckiej. 3 i 4 Księga Machabejska, 3 Księga Ezdrasza oraz Psalm 151 i Modlitwa Manassesesa* (Rozprawy i Studia Biblijne 8), Warszawa 2001, Oficyna Wydawnicza Vocatio – „Elpis” 3 (2001) nr 5, 111-115.

- PIETRAS H. (rec.), W. Turek, *Grzech przeciw Duchowi Świętemu w tradycji patrystycznej*, Kraków 2000, Wydawnictwo WAM – „Studia Bobolanum” 1 (2001) nr 1, 212-214.
- PIETRAS L.T. (rec.), B. Urbanec, *Ideál kresanskej dokonalosti u svätého Augustina v knihe: O řeči Pana na vrchu*, Košice – Humenné 2000, Kňazský seminár sv. Karola Boromejského – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 558-560.
- PIETRAS L.T. (rec.), *Dokumenty prvých dvoch Ekumenických snemov*. Z gréčtiny přeložil, úvody a vysvětlivky napisał Marcel Gajdoš, Bibliotheca Antiqua Christiana (Křesanská antická bibliotéka). Edičný rad Fontes zv[ázok] Prešov 1999, Náboženské vydavateľstvo PETRA – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 555-558.
- PILARCZYK K. (rec.), A. Tronina, *Biblia w Qumran. Wprowadzenie w lekturę biblijnych rękopisów znad Morza Martwego*, Kraków 2001, The Enigma Press – „Studia Judaica” 4 (2001) nr 1-2, 204-206.
- PINDEL R., (rec.), A. Wypustek, *Magia antyczna*, Wrocław 2001, Ossolineum – „Polonia Sacra” 5 (2001) nr 9, 423-427.
- SŁOMKA J. (rec.), M. Kozera, *Idealy Ojców Pustyni. Pathos i apatheia*, Lublin 2000, Redakcja Wydawnictw KUL – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 545-546.
- SŁOMSKI W. (rec.), B. Czesz, *Duch święty został nam dany. Nauczanie Ojców i wiara starożytnego Kościoła*, Gniezno 1998, Prymasowskie Wydawnictwo Gaudentium – „Studia Teologiczne Białystok – Drohiczyń – Łomża” 19 (2001) 456-459; „Horyzonty Wiary” 12 (2001) 82-85.
- SŁOMSKI W. (rec.), G.I. Mantzaridis, *Przebóstwienie człowieka. Nauka św. Grzegorza Palamasa w świetle tradycji prawosławnej*, tłum. J. Czackowska, Lublin 1997, Prawosławna Diecezja Lubelsko-Chełmska – „Elpis” 3 (2001) nr 4, 149-153.
- STABRYŁA S. (rec.), L. Bielas, *Apostazja cesarza Juliana w świadectwach antycznych pisarzy i w nowożytnej historiografii*, Kraków 2001 – „Nowy Filomata” 5 (2001) nr 2, 149-153.
- STAROWIEYSKI M. (rec.), *Corpus Nazianzenum w serii Corpus Christianorum, Series Graeca* – WST 14 (2001) 119-222.
- STAROWIEYSKI M. (rec.), *Nowe tomy Corpus Christianorum, Series Graeca dotyczące Maksyma Wyznawcy* – WST 14 (2001) 222-223.
- SZMURŁO R. (rec.), Aldo Magris (a cura di), *Il manicheismo. Antologia dei testi*, Vago di Lavagno 2000, Morcelliana – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 547-549.
- TUREK W. (rec.), Di Fordon Francesco (Franciszek Drączkowski), *La salvezza è nell'amore* (ed. polacca, Pelplin – Toruń 1996), Edizioni Dehoniane, Roma 1998 – „Salesianum” 62 (2000) 813-814.
- TUREK W. (rec.), *Appunti Romani di Filologia. Raccolta di studi e comunicazioni di filologia, linguistica e letteratura greca e latina a cura dei giovani studiosi del Dipartimento di Filologia Greca e Latina dell'Università „La Sapienza” di Roma*, Roma 1998 – „Latinitas” 2000, nr 2, s. 173.

- TUREK W. (rec.), H. Scerri, *Koinonia, Diaconia and Martyna. Interrelated Themes in Patristic Sacramental Theology as expounded by Adalbert G. Hamman OFM.*, Malta 1999 – „Euntes Docete” 53 (2000) nr 1, 256-257.
- TUREK W. (rec.), L. Misiarczyk, *Il midrash nel „Dialogo con Trifone” di Giustino martire*, Płock 1999, Płocki Instytut Wydawniczy – „Euntes Docete” 53 (2000) nr 3, 239-240.
- TUREK W. (rec.), *Nec timeo mori. Atti del Congresso internazionale di studi ambrosiani nel XVI centenario della morte di sant’Ambrogio. 4-11 Aprile 1997*, Milano 1998, Vita e Pensiero – „Salesianum” 62 (2000) 172-175.
- TUREK W. (rec.), *Vox Patrum. L’antichità cristiana* (recenzja VoxP 16:1996, t. 30-31) – „Salesianum” 62 (2000) 174-175.
- WERBIŃSKI I. (rec.), F. Drączkowski, *Nowa wizja teologii. Ujęcie graficzne*, Pelplin – Lublin 2000 – „Ateneum Kapłańskie” 136-137 (2001) nr 554, 179-181.
- WERBIŃSKI I. (rec.), *Homo orans*, red. J. Misiurek i J. Popławski, Lublin 2000 – „Ateneum Kapłańskie” 136-137 (2001) z. 553, 570-572.
- WIDOK N. (rec.), J. Rostropowicz, *Król i poeta, czyli o «Fajnomenach» Aratosa z Soloj (The King and the Poet, or on «Phaenomena» by Aratus of Soli)*, Opole 1998 – „Eos” 86 (1999) z. 2, 373-375.
- WOŹNIAK J. (rec.), A. Pisowicz, *Gramatyka ormiańska (Grabar-Aszcharabar)*, Kraków 2001, Wydawnictwo Księgarnia Akademicka – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 537-539.
- WOŹNIAK J. (rec.), A. Uciecha, *Ascetyczna nauka w „Mowach” Afrahata*, Katowice 2002, Studia i Materiały Wydziału Teologicznego UŚ w Katowicach nr 3, Księgarnia św. Jacka – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 539-543.
- WOŹNIAK J. (rec.), K. Stopka, *Armenia christiana. Unionistyczna polityka Konstantynopola i Rzymu a tożsamość chrześcijaństwa ormiańskiego (IV-XV w.)*, Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego zbioru ogólnego tom 96, Kraków 2002, Polska Akademia Umiejętności – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 535-537.
- WOŹNIAK J. (rec.), M. Abdalla, *Kultura żywienia dawnych i współczesnych Asyryjczyków. Uwarunkowania społeczno-kulturowe*, Warszawa 2001, Wydawnictwo Dialog – VoxP 21 (2001) t. 40-41, 543-544.
- WÓJTOWICZ H. (rec.), M. Kozera, *Idealy Ojców pustyni. Pathos i apatheia*, Lublin 2000, RW KUL – RH 49 (2001) z. 3, 136-138.

13. Sprawozdania

- BŁAZIŃSKA H., *Sprawozdanie z obrad XXXIV dorocznej sesji Sekcji Filologicznej* (Łódź, 11-12, 2001), VoxP 21 (2001) t. 40-41, 701-704.
- DEGÓRSKI B., *Synody zachodnie od III do V wieku (XXX Dni Augustiańskie, Rzym, 3-5 V 2001)*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 705-707.

- FIGIEL J. – ZMORZANKA A., *Posiedzenia Komisji Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL w roku akademickim 2001/2002*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 695-701.
- IWASZKIEWICZ-WRONIKOWSKA B., *Biskup i jego rola w kształtowaniu miasta późnoantycznego* (V Dni Kazimierskie, Kazimierz n. Wisłą, 5-7 X 2001), VoxP 21 (2001) t. 40-41, 704-705.
- LONGOSZ S., *Afrykańskość i uniwersalność św. Augustyna* (Alger – Annaba, 1-7 IV 2001), VoxP 21 (2001) t. 40-41, 707-709.
- LONGOSZ S., *Ormiańskie teksty i subsidia w CSCO i PO w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL*, VoxP 21 (2001) t. 40-41, 712-714.
- MADAŁA T., *Wystawa książki ormiańskiej w Bibliotece Uniwersyteckiej KUL* (XI 2001 – II 2002), VoxP 21 (2001) t. 40-41, 710-712.
- SZMURŁO R., *Sprawozdanie z sympozjum patrystycznego*. „Chrześcijaństwo na przelomie dziejów”, zorganizowane przez Wydział Nauk Historycznych i Społecznych UKSW w Warszawie dnia 26 X 2000 roku, „Saeculum Christianum” 8 (2001) nr 1, 275-280.

14. Wybrane publikacje z zakresu literatury klasycznej

a) Przekłady

- AMMIANUS MARCELLINUS, *Dzieje rzymskie*, t. 1, księgi XIV-XXV, tłum. wstęp i przypisy Ignacy Lewandowski, Biblioteka antyczna, Warszawa 2001, Prószyński i S-ka.
- ARYSTOTELES, *Dzieła wszystkie*, t. 6, tłum. M. Chigerowa, E. Głębicka, R. Kulesza, K. Leśniak, W. Olszewski i inni, Warszawa 2001, Wydawnictwo Naukowe PWN (ostatni tom Dzieł Arystotelesa).

b) Opracowania

- BŁASZCZYK I., *Rodzina jako środowisko wychowawcze w refleksji filozoficznej Lucjana Anneusza Seneki w: Domus et familia. Idealy i realia życia rodzinnego*, red. I. Błaszczyk – J. Jundziłł, Bydgoszcz 2000, 45-59.
- BURKERT W., *Starożytne kultury misteryjne*, wstęp, przekład i oprac. K. Białawski, Bydgoszcz 2001, Wydawnictwo Homini.
- HERBERT Z., *Król mrówek. Prywatna mitologia*, Kraków 2001.
- IBEK P., *Stoicyzm. Wędrówka idei przez religie*, „Nomos” 2000/2001, nr 34-36, 109-128.
- JUNDZIŁŁ J., *Rodzina i wykształcenie ponad wszystko. Problematyka rodzinna i rozwój intelektualny w rzymskiej rodzinie arystokratycznej II wieku*, w: *Domus et familia. Idealy i realia życia rodzinnego*, red. I. Błaszczyk – J. Jundziłł, Bydgoszcz 2000, 27-44.
- JUNDZIŁŁ J., *Wzorce i modele wychowania w rodzinie rzymskiej okresu III wiek p.n.e. – III wiek n.e.*, Bydgoszcz 2001.

- KOCUR M., *Teatr antycznej Grecji*, Wrocław 2001, Wydawnictwo Uniw. Wrocławskiego.
- KRONSKA I., *Sokrates*, Warszawa 2001, Wiedza Powszechna.
- KURYŁOWICZ M., *Kontynuacja rodziny w państwie i prawie rzymskim okresu republiki*, w: *Divina et humana. Księga Jubileuszowa w 65. rocznicę urodzin ks. prof. Henryka Misztala*, red. A. Dębiński – W. Bar – P. Stanik, Lublin 2001, 125-133.
- LONGCHAMPS DE BÉRIER F., *Niektóre przykłady nadużycia prawa w rzymskim prawie prywatnym: władza ojcowska*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 53 (2001) nr 1, 159-167.
- ŁUGIEWICZ A., *Antyczna magia i religia*, „Przegląd Religioznawczy” (2001), nr 2(200), 3-18.
- OSSOWSKA A., *Moralistyka okresu wczesnego Cesarstwa Rzymskiego wobec problemów wychowania w rodzinie*, Bydgoszcz 2001, ss. 220.
- OSSOWSKA A., *Poglądy moralistów na znaczenie oraz sposoby oddziaływania krewnych i innych osób w wychowaniu rodzinnym w Cesarstwie Rzymskim (I/II wiek n. e.)*, w: *Domus et familia. Ideały i realia życia rodzinnego*, red. I. Błaszczak – J. Jundziłł, Bydgoszcz 2000, 60-66.
- TOYNBEE A.J., *Antyczna grecka myśl historyczna*, tłum. Andrzej Piskozub, Toruń 2001, Wydawnictwo Adam Marszałek.
- WESOŁY M., „*Ex philologicis commentariis quaedam quaestiunculae*” – czyli *doksografia Censorinusa*, w: *Łacińska proza naukowa*, red. A.W. Mikołajczak, Gniezno 2001, 141-151.
- WOJTYSIAK J., *Starożytne początki problematyki istnienia*, „Kwartalnik Filozoficzny” 29 (2001) nr 1, 5-27.
- WYPUSTEK A., *Magia antyczna*, Wrocław – Warszawa – Kraków 2001, Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

opracowali

ks. Józef Naumowicz – Warszawa, UKSW

ks. Stanisław Longosz – Lublin, KUL